

ACADEMIAE FRIDERICIANAE
P R O R E C T O R
IOANNES IOACHIMVS
LANGE

MATHESEOS ET PHILOSOPHIAE PROF. PVBL. ORDINARIVS,
ACADEM. CAESAR. NATVR. CVRIOSOR. ET REGIAE
BEROLINENS. SCIENT. SODALIS

CVM

DIRECTORE ET SENATV
ACADEMICO CETERO

DIERV M REDEVNTI

IN

VITAM IESV CHRISTO SACRORVM

SOLLEMNITATEM

BREVI,

DE VESTIGIIS HVIVS DOCTRINAE IN RE-
MOTIORI A NOBIS ASIA VETVSSISSIMIS,

DISSERTATIONE

CIVIVS COMMENDAT. *ac.*

HALAE MAGDEBVRGICAE, EX OFFICINA HENDELLANA.

ACADEMIAE FRIDERICAE IN A

SPROECTOR

LOANNES IOACHIMVS

LANGE

MASTICUM ET RESINOSUM PRIMUM REPLICANDUM
IN ALIIS QUAE SUNT CUM RESINA ET RESINIS
FERROSE ET ALIA SODALIS

INSTITUTIO

DE

VIAM NOVAM HISTORIAM SACRO

COLLEGIUM

DE

INSTITUTIO

DE

DE

DE

99

Quod bonum, felix, faustumque nobis omnibus sit, animisque nostris sacrum non minus, quam esse atque haberi olim publica & priuata religione solebat, festos istos dies & sollemnes uiuimus: qui ab ingenti redeuntis in humanam vitam *Iesu Christi*, miraculo, spem rerum nostrarum magnificam, memoriamque perpetuam laeto ad ceteros mortales omine, produnt. Postquam enim per uniuersam *Iesu, Christi*, historiam, quae insignia complectebatur promouentis eam dei documenta, publice de eo constare poterat, dei filium hunc, legatumque sacrum & grauiissimum a mortalibus habendum esse; postquam oculis auribusque redux in lucis huius auram *Iesus* a multis tanti spectaculi, variis in voluntatibus, testibus, ysurpatus fuerat: amplissima ea prouincia & fociis *Iesu Christi*, & amatoribus diuini religionis cunctis, demandata est, ut inter omnes, qui rem tantam adhuc ignorabant, populos, fidem tam insignis historiae facerent, nomenque *Iesu Christi*, quae est dulcissima formula & sollemnis, publice priuatimque lubentissime, sine vi atque inuidia, profiterentur. Paucis verbis *Paulus* litteris ad *Romanos* missis, I, 4. 5. ingentem causam prodit; consiliumque & inge-

nium vniuersae historiae ad nos saluberrimum, noua phrasi & grandi significat, *κατα πνευμα ἀγωγῆς, secundum Spiritum sancti Simoniae*. Nempe, in id hic cuncta consentiunt, vt existat inter homines noua viuendi ratio; vt imbuantur mente sanctiori; vt insit ingenium diuinius, quo iam cuncti animari & agi incipiant. Paulo post, C. 6; 4. Iulicentius describit, *ἰνα, ὡσαύτῃ ἡ γερθεῖν Χριστὸς ἐκ νεφελῶν, δια τῆς δοξῆς τοῦ πατρὸς, ἔτω καὶ ἡμεῖς ἐν καινοῦ τη ζωῆς περιπατήσωμεν*, admonet illa secundum viui Iesu Christi historia, vt & nos, qui de illa inaudimus, vitae nouae studeamus, aliam & longe meliorem agendi, institutorumque omnium ad sanctius consilium, rationem, prae nobis diligentissime feramus.

Praecipium hoc christianae doctrinae momentum, quod vniuersam meliorem religionem fulcit, Apostolorum & litteris, & concionibus maxime amplificari solitum, eo maiori studio atque attentione exceptum esse scimus, quo fuit antea magis inauditum atque inustatum. Non defuerunt quidem inter ipsos illius temporis, quo res illa contigit, Iudaeos, qui vulgata opinionum ignobiliora reperta peruicaciter tenerent, ne plurium quidem consentiente in publicum testimonium voce ab illis recessari; magna enim vis esse solet, non solum destinatae improbitatis, quae a proposito se dimoueri non patitur, sed etiam priuatae socordiae, mentisque nihil omnino admirari studiosae, quae in contemptum aliorum praeter se omnium facile vertitur. Itaque non pauci, quia sese praestare ceteris student, vaticinari ipsi, quam quicquam concedere aliorum sensui, speique & merui, malunt; quod ingenium, si consuetudo ad minus atrociam rudimenta accedit, insanabile, propriumque & perpetuum euadit. Vicit igitur & *Sadducaeorum* olim plerorumque, & *Phariseorum* multorum varie opinandi studium & exercitatio, quia contraria erant consilia atque instituta: discipulorum Christi autem ingenium simplexque de hac historia testimonium; quod illo.

illorum in statuendo consuetudinem, horum apertum flagitium publice & reprehendit & damnauit. Sed amplissimam ad alios, simili & instituta socordia, internoque scelere minus imbutos, illa historia fidem inuenit; non inter Iudaeos tantum illius secutique temporis, sed & inter *Graecos*, *Romanosque*, interque ipsos, qui dici solebant, barbaros: quae gentes & ipsae & perquirendi in rebus veri studium exercitationemque eius multam longo ante tempore prae se tulerunt, quam ad Iudaeos pertentatorum ab exteris philosophis decretorum fama nomenque & umbra peruenit. Neque enim negari recte potest, ad Iudaeos ab exteris demum incertas instabilesque talium de humanis rebus opinionum traductas esse imagines; quas illi iusto studiosius amplexi variam & parum lepidam philosophandi & decernendi rationem informarunt, magistrorum & diuinorum, vetustissimorum gentique huic propriorum, & humanorum, recentiorum, institutionem simul eximie peruertentes. Itaque & istos Iudaeos, qui praecipuam venari ex magisterio gloriam solebant, *Graecis*, *Romanis*, *Aegyptiis*, aliisque, cultioribus gentibus, ingenium studiumque suum parum probasse scimus: quam ad rem nec *Iosephi* in commentando sollicita vanitas, nec *Philonis* ostentata de religionis ingenio loquacitas multum profuit. Infeliciter utrumque secuti sunt ex *Gnosticorum*, qui audire malebant, familia multi; religiosa garrulitate huius historiae magnitudinem ad alios aucturi, quam adaptare subtiliorum hominum salienti ingenio, iusto studiosius volebant. Adeo sese amare solent homines, ut religionem eiusque meliorem rationem non aliam patiendam esse statuant, quam quae a se ipsis autoribus repperta sit & definita.

Longe aliud fuit Apostolorum, magistrorumque christianae religionis institutum; historiam Iesu Christi ad alios, sine additamentis allecamentisque suis narrando disseminabant; acta eius & eximia & inusitata, traditae ab illo disciplinae breuis,

simplicis, grauisque & saluberrimae, sigilla, intacta & illaesa ser-
uabant. His enim immutatis, & ad varium opinaturorum ho-
minum ingenium temere informatis, perit ipsis doctrinis, & mo-
nitis christianis omne robur, visque omnis; corrumpitur huius
religionis ingenium, transitque in humanum & sollicitum insti-
tutum, quod ex genere ipso *τὸ ἡθικὸν* excidit. Itaque historia,
fundamentum huius religionis, quater descripta, quia fuit in va-
riis dissitasque prouincias destinata, ad nos vsque peruenit;
apostolorum acta, qui continet liber, historiam Iesu vbique
prodit & defendit. Epistolae Apostolorum omnes, ad istos
homines scriptae sunt, qui historiam hanc & tenebant & ample-
ctebantur: quorum demum viuendi ratio ad eius historiae in-
genium consiliumque exigitur. Exemplum grauitate instita
conspicuum excitamus, ex 1. ad *Corinthios* epistolae c. XV, 3. 4.
ex *Desider. Erasmi Paraphrasi*, quae commendari sacrorum li-
brorum amatoribus, satis vix potest. “Atqui praecipua pars
euangelicae doctrinae est, credere resurrectionem mortuorum.
Qua de re non oportet ambigere, nisi, quod absit, frustra cre-
didistis. Quorsum enim attinebat euangelium amplecti, si
quod est huius rei caput, negatis mortuos olim reuiuerturos? Hu-
ius in primis meminisse vos oportebat, quod vobis in primis
tradidi sermone, nunc literis repeto, quodque vos semel acce-
pistis, nimirum illud, quod dominus Iesus Christus mortuus sit,
suaque morte nos a peccatis liberarit, pro nobis dependens,
quod ipsi commiseramus, quod ita futurum multis ante seculis
scriptura dixerat, vt tanquam ovis ad lanienam duceretur, vt
suo linore nostris malis mederetur, vt de ligno crucis regnaret
ac diaboli tyrannidem frangeret. Ad haec, quod non solum
vere mortuus sit, verum etiam sepultus, ac tercio die reuixerit,
quod & psalm fore, iam olim praedictum fuerat prophetarum
oraculis, quo magis credatis factum, quod per sacros viros deus
fore promiserat. Nam ita loquitur Osee: post biduum & ter-
tio

tertio die refurgemus & viuemus in conspectu eius. Rursus Dauid ita loquitur: non derelinques animam meam apud inferos. Adhaec, quo certius crederetis, docui vos, quomodo rediuuius multis se conspiciendum praebuerit, primum Cephae, deinde duodecim illis, & quod posthaec visus sit plus quam quingentis fratribus simul congregatis. Quorum plerique uiuunt in hunc usque diem, ne quis addubiter de fide narrationis. Aliquot diem supremum obierunt. Sub haec conspectus est Iacobo, qui frater domini dictus, primus apud Hierosolymos episcopi dignitate functus est. Deinde conspectus est apostolis omnibus, non tantum illis duodecim, a quibus primum ortum apostoli cognomen in plures deriuatum est. Post omnes autem & mihi conspectus est, velut apostolo abortiuo, qui post maturos partus tandem velut imperfectus foetus, eiectus sum uerius quam natus. Non queror, quod postremus omnium uiderim. Magnum est, quod uidere meruerim. Nam ego sum infimus apostolorum, nec satis dignus, qui dicar apostolus, propterea quidem quod persecutus sum ecclesiam dei, quam apostoli constituunt. Indignus igitur eram, qui ullus postremus in ordinem apostolicum allegerer, sed gratuita dei bonitas me licet immerentem hoc honore dignata est, ut, quicquid sum, illius sit muneris non meriti mei. „ Tot per ora huius historiae famam & fidem multas sub oriente atque occidente sole regiones cito peruasisse, scimus; sed hanc propagatae sustentataeque religionis causam forte non semper studiosa mente cogitamus. Facile est ad inueniendum, quo magis haec de Iesu Christo historia fuit exornata quasi studiosis aliorum opinionibus atque artibus, eo minus huius religionis seruatam & expressam fuisse imaginem, auctoritatem illius certe ad alios non parum labefactatam. Infanum illud hominum comminandi, augendique rem satis grandem, nouis a se repertis, studium, (quod erat ipsorum commendandorum magis quam suaden-

suadendae religionis studium,) noua religiosarum ineptiarum femina sparfit, famam integerrimam Iesu Christi, quem ex se suoque prodito sensu, legem laturo religiosam, multi solebant definire, vehementer laelit, occasionemque opportunam in ipsum proferendae salubris doctrinae impedimentum vertit. Antiquitus iam illa peruersitas obtinuit: inuenusta illa sedulitas multo, quam alii facerent, melius & felicius promouendae religionis iam a *Paullo* animaduersa est, inde ab initio prioris ad *Corinthios* epistolae; qui & in pluribus epistolis magis de molesto aliorum & praecipiti huius rei studio, quam de alio nasciturae pietatis impedimentorum genere conqueritur. Nec dubitari potest, si rerum inter christianos sacrarum historiam ex vetustis tabulis colligimus, sorduisse multis historiam de Iesu Christo non exornatam, non stipatam suis sacris crepundiis, prae adamata consuetudine in exquirenda religionis, quam suum ibant, meliori materia.

Quemadmodum vero vniuersus cognitionis inter homines, orientis crescentisque varie, status, prouidentia summi numinis singulari numquam destituitur, eaque sapientissime & regitur & mutatur: sic etiam omnis haec religionis causa, vt a Iudaeorum variis voluntatibus olim nihil detrimenti passa est: cunctis, quae varie exorta sunt, impedimentis, nihil, quod ad dei attinet consilium, ipsa laesa aut corrupta est, licet ex vulgari opinandi modo eorum, qui sua iudicia de his rebus amant, contrarium statui soleat. Est vero oppido falsum, quod multi sibi aliisque praecipiant, nullam deo placere ipsius agnoscendi, colendique rationem, nisi quae ipsorum formis, limitibusque iisdem contineatur; nec esse alicubi religionem christianam, nisi sit opinionum de eius partibus consensus; nec eius usum vtilitatemque percipi, vbi praeter historiam de Iesu, eiusque salubri ministerio, non extet amplior doctrinarum, quae in christiana causa omnes continentur, descriptio. Non cogi-

cogitant, qui ita sentiunt, omnem varietatem, modo in vnum coeat, de quo nos parum scimus, dei consilio non magis obesse, quam in cunctis opificiis, quae sub sensus nostros varie cadunt. Absit, ut nostram felicitatem semper in aliorum vertamus piaculum. Solent quidam amplitudinem utcumque ad alios variabilem & incertam, in cognoscendo & loquendo definitam, praecipue amplecti; ideoque, si forte ab alio humanorum negotiorum nexuumque genere iis vacare, quam aliis, magis licet, effingendarum similium cogitationum consuetudinem ita contraxerunt, ut eo iam minus alios erga deum & Iesum, melioris auctorem pietatis, religiosos statuunt, quo hi sint magis suorum vnicorum exercitiorum expertes. Itaque longe minor credi fingique, propagatae religionis christianae, ambitus solet, quam illum profecto patere oportet, si ab ista moduli nostri malignitate mentem abstinemus, deque summam, in administranda de religionis causa cognitione, sapientiam minus contemnimus; quae in ea re maxime emineat, quod non solum historiam Iesu, euentibus, rebusque actis simillimam, & ab intima religionis indole vix seiungendam, procurarit: sed etiam huius historiae theatrum in *Asiae* illis partibus esse iusserit, ex quibus facillima fuit eius ad gentes cultas barbarasque, licet non eodem modo, varia propagatio. Nec hic pauciorum rei ministrorum tantum spectanda est solertia, quos Apostolorum praecipuo nomine insignimus, sed & aliorum christianorum, qui vitae alio genere vsi sunt, inusitataeque, ex qua religionis ratio haec ipsa portenditur, historiam in distans longo a *Palaeestina, Graeciaque* interuallo terras, disseminarunt. Nec inter hos optimi quique tantum hic recensendi sunt, qui ingenuam dei colendi rationem ipsi recte sint amplexi, cuius causae ad id arbitrium penes mortales esse nequit: sed & improbiorum christianorum peruersus religionis vsus ab hac prouincia excludi non debet. Quod vel *Paulus* statuit: hoc, illo consilio, Euan-

B

gelii

geli ad alios proferantur fines, parum ad rem ipsam interesse, modo Christus nuntietur; nempe ab insita huic historiae, rebusque, quas complectitur, vi & virtute diuina pendere nascentis fructus omnem causam, non ab interprete; licet hunc piaculum sibi ipsi improbe agendo, contrahere, grauius saepe admoneat.

Igitur, si istam cogitemus traditi Euangelii indolem: facile fidem nobis faciant verustissima quaedam, licet obscuriora sint ab eadem verustate, monumenta: quae ad disseminatam de Iesu, eiusque doctrina in *Asiae* remotiores a nobis partes, famam, pertinent. Atque non videtur sine ratione statui a nobis posse, eadem sapienti contigisse administratione dei, ut nostris praecipue temporibus huius generis historica praefidia ad nos ex *Asia* peruenerint: quibus multorum hominum insignis peruersitas id sibi negotii quasi diuinitus, beneque merendi de cunctis hominibusque causa, datum esse credit, ut christianae religionis pristinum, recentemque honorem publice priuatimque minuant & corrumpant; quae res, quanta sit cum iniquitate coniuncta, si vel maxime ius & fas humanum audire velint, hic pluribus declarare nobis iam non licet. Mittimus autem illorum opinionem, qui inter *Sinenses* ipsum *Thomam*, Iesu Christi Apostolum, eo grauiorem de reduce in hanc vitam Iesu testem, quo fuit antea ad credendum difficilior, Euangelii causa verfatum esse putarunt. Videntur enim illi, quod est iam a pluribus, & recentius a doctissimo *LaCroix* obseruatum a), soni similitudine decepti, celeberrimum inter *contemplatiuos Sinenses* nomen, cuiusdam *Tamo*, ad hunc Apostolum transtulisse. Neque praeeptis institutisque *Foanis*, (hominem *Fo*, *Fo-to*, *Phont-*

a) Histoire du Christianisme des Indes. Liv. I. p. 42. 43.

Phoutta, Bouda, appellant *b*),) dabimus hic operam; quae profecto, si verba & sententiarum modum spectes, non parum conueniant, cum Euangelii decretis *c*), adeo, vt quidam fuerint eruditi viri, qui ea, quae de Iesu, Christo, in Euangeliiis narrantur, mutato nomine a *Sinensium* quibusdam populis & sectis celebrari statuerunt; licet non desit varia siue historia siue fabula, quae hunc *Id*, plus quam mille annis ante *Iesum* vixisse prodit. Illud oppido affirmare audemus, nihil occurrere inter *Asceticorum*, inde ab *Essenorum* studiis, Monachorumque *antadeum* destinata, *Mysticorum* etiam multorum sedula exercitatione: quod non inter multorum *Asiaticorum* inueniatur praecepta; vt certum sit, si a sacrae scripturae indole & modulo latum vnguam secedamus, commentis nostris & studiis quasi pie magis operaturi, iam misceri peregrinam religionem, & contaminari nostram. Tanti omnino inter est, scripturae sacrae adhaerere, illiusque tramitem, spretis aliorum lenociniis, fide ingenua obtinere. Quem excitauimus, *Deguignes*, in lectione librorum Sinicorum, arabicorumque, quos regis *Galliae* bibliotheca ingenti numero continet, longe versatissimus, postquam praecipuam partem *Foanae* disciplinae descripsit, ita ipse de ea sententiam dicit *d*): “Visum fuit maximam partem huius libri, qui est fundamentum vniuersae *Samanaeorum* religionis, transferbere. Eam qui legerint, facile animaduertent, nihil aliud hic inueniri, quam similem Christianismi informationem, qualem primi seculi haeretici christiani instigebant, immittis Pythagorae de Metempsychosi, aliorumque ex *In-*
B 2
,,dia

b) vid. *Deguignes* histoire generale des Huns, des Turcs, des Moguls &c. Tom. I. seconde partie, p. 223.

c) Occurrunt excerpta pauca tom. V. *supplementorum* ad historiam vniuersam veteris aevi; lectione huius tomi 2. p. 42.

d) loc. cit. pag. 233.

„*dia* deriuatorum decretorum, simulacris. Possent adeo hic liber
 „referrri in numerum *Pseudeuangeliorum* vetustioris illius tem-
 „poris. Omnia *ꝛꝛ* *Fo* praecepta, si priuatas quasdam excepe-
 „ris ideas, videntur ex Euangelio nostro sublecta esse. Atque eo
 „lubentius in hanc iuerim sententiam, quod in *Sinensi* historia
 „*Iesus*, *Christus*, nomen *ꝛꝛ* *Fo* gerit; siue, vt rem melius de-
 „signem, quia *Fo* est illud nomen, quo a *Sinensibus* religionum
 „exterarum, de quibus ad eos venit notitia, auctores solebant
 „affici. „ Quod autem dixerat hic scriptor, *Iesum* appellari
 a *Sinensibus Fom*: singulari se dissertatione, quam in *Academia*
 publice recitauerit, euicisse addit. e) *Samanaeorum* disciplinam
 propius describere iam non licet; *exinanitionis* religio audire
 solet, videturque iam ante secundum nostrum seculum, in *Sinam*
 introducta esse. Nomen *Samanaeorum* iam *Clemens*, *Alexan-*
drinus, & *Porphyrus* commemorant; vnde satis constat, an-
 te *Clementis* tempora iam celebrem fuisse sectam. Quod si
Deguignes recte *Sinensium* rationes subduxit, de quo, non est,
 quod dubitemus, in *Sinam* ex iis *Asiae* partibus allata fuit illa
 religio, quae sunt magis sub occidente sole, (adiri autem *Indiae*
 regio.

e) loc. cit. p. 233 234. J'ai cru devoir rapporter ici la plus grande
 partie de cet ouvrage, qui est la b ase de toute la religion des Sa-
 man ens. Ceux qui jetteront les yeux dessus, n'y trouveront
 qu'un Christianisme tel que les Heresiarques chretiens du pre-
 mier siècle l'enseignoient, après y avoir m el  les idées de Pytha-
 gore sur la metempsychose, & quelques autres principes puisés
 dans l'Inde. Ce livre m eme pourroit être du nombre de ces
 faux  vangiles qui couroient alors; tous les préceptes que *Fo*
 donne, a l'exception de quelques idées particulieres, semblent étirés
 de l'Evangile; je suis d'autant plus porté   soutenir ce senti-
 ment, que dans l'Histoire Chinoise *Iesus Christ* est appellé *Fo*, ou
 plutôt, que *Fo* est le nom, que les anciens Chinois donnoient
 aux fondateurs des religions étrangeres, dont ils auoient connois-
 sance.

regiones a Christianis iam tum solebant,) regnante Imperatore *Mim-ti*, qui ex familia *rov Han* fuit; quod tempus cum anno a nato Christo LXX. coniungitur. Quamquam non defuerunt nouae disciplinae amatores, ministris *Mo-tem* & *Tco-fa-lan*, qui *Foazum* librum in linguam Sinenfium transtulerant: languere tamen paulo post hoc studium coepit, vsque in saeculi 4ti partem priorem.

Anno Christiano 310 tandem ex *India* venit *Fo-tou-tebing*, cui impostoris personam induunt res gestae, vt cum *Tyaneo Apollonio*, a mirorum miraculorum ostentato studio, comparari queat. Nec abest a verosimilitudine, *Apollonium* & ipsum institutorum suorum conquisiuisse apparatus ex *India*, vbi christianae historia forma quaedam vigeat. Sed istum *Samanacum* Sinenfium historia luculenter designat, mirum praestigiatorem, qui & ventis imperitare & vniuerso caelo ausus sit. Ad imperatorem igitur inuitati hominis fama peruenit. Is *Che-le* tum fuit, ex familia *rov Hecu-tebao*, quos etiam simplici *Tebao* nomine afficere scriptores solent, qui *priores Tebao*, seu *Tcien-tebao*, breuiori *rov Han* vocabulo distinguunt. Filium commodum morte immatura perdidit *Che-le*, cui funebria iam sollempnia parabantur. Hic lactui & ministerio lugubri interuenit *Fo-tou-tebing*; aquam spargit super mortuum, verborumque quorundam adiumento vsus, manumque apprehendens, exclamat, *Surge*: dicto obsequitur mortuus, surgit, inque vitam redit. Ea saltim fama prodita fuit: tantique spectaculi auctor etiam noui Imperatoris, *Che-bou*, maximo fauore vsus est; eius autem auctoris disciplina adeo inualuit f), vt homines

f) *Dequignes* loc. cit. p. 236. 237. Tous les peuples se rendoient en foule dans les temples, se rasoient & quittoient leurs familles pour se faire *Samanécens*. Ces hommes, detachés de tout ce,

mines plerique omnes, missis aliis rebus, officiisque & studiis, mundum relinquerent, perfectionemque ingentem sibi proponerent; adeo, vt multa palatia exstruerentur, religiosorum hominum & maioris perfectionis angusta & nitida habitacula; quasi *Benedicti* quidam ordo (est enim inter ipsos Christianos nostros illa opinionis aberratio) iam tum institueretur. Eius autem rei cetera historia alienior est ab instituto nostro, cui breuis ista narratio sufficit.

Est igitur fatendum, quod negari nequit, existare inter *Sinenses*, in populo, qui vel *Athenienses* sapientiae studio, honore & fama viveat, reddendae mortuo homini naturalis vitae fidem; nec sibi exceptum esse huius non solum doctrinae, sed & historiae adeo instaurandae, auctorem. Qui, si vel maxime fabulam luserit, veritatem tamen christianam, historiamque ipsam illa imitatus est. Idem etsi minus ipse probus ingenique fuit animi, insigne tamen non infusae adque suadendum omnino aptae doctrinae experimentum cepit, ita, vt ingentem eorum numerum collegerit, qui immutandae seignioris vitae, comparandaeque perfectionis ethicae studium eximium, prae se tulerunt.

Sed contrahere nos hanc scriptionem oportet; cuius praecipuum ad VOS, consilium, aestumatisimi Cines, hoc ipso, quod proponebamus, argumento inuolutum, breuiter adhuc liceat explicare. Religionis nostrae summa continetur in *Iesu*,
Chri.

qu'ils devoient à leurs parens & à l'Etat même, s' éloignoient du monde, ne vivoient que des aumônes, qu'on leur faisoit, & sous prétexte de parvenir à un haut degré de perfection, passoient leur vie dans une oisiveté, que le gouvernement Chinois ne veut point tolerer, parce qu'ils la regardent comme à charge aux autres sujets.

Christi, vniuersa historia. Est autem illa semper ita arte cum nostra conditione coniuncta, vt hanc nobis fere incognitam, & falso plerumque ab omnibus in mente informatam, facile prodatur, istisque ex inusitatis factis declaret. Felices quidem & ii, qui eo ipsi demerentiæ nondum processerant, vt rebus his ita gestis fidem negent; sed, cum illa conditio sit tantum minus atrox, quam est quorundam aliorum, qui, metu pleni, spe omni carent: parum profecto solatii secum fert ea spes, quae est aut leuissima, suisque destituta causis; aut vaga & incerta. Igitur ita vtimini hac historia de *Iesu* secundum viuo, vt satis intelligatis, magnopere opus fuisse vobis hoc vtriusque vitae duce, suatore atque auctore; non solum, quod, absque fide diuinitus nobis facta & suggesta, permanentis hac vita defunctorum actionis atque status infirma mortalium esse solet spes, aut incerta opinio: sed etiam, quod intercedit aeterna vis & necessitudo inter hanc vitam, atque futuram; quod comparare huius vitae rationem stabilem & iustam, seiuncti remotique a Christo, vobis ipsi non potestis. Iam, si eo profecistis in hac Iesu, Christi, salubri disciplina: coniungimini fortiter cum tanto humanae summae felicitatis sponfore. Amplectimini eius omnem & doctrinam & illius grandia promissa; & date operam, vt illis porro non indigni videamini. Seiungamus nosmet ipsos, (*Erasmii* est in Cap. VII. posterioris ad *Corinthios* paululum immutata paraphrasis,) ab omni spurcicie, non solum ea, quae est etiam saniorum iudicio hominum, longe turpissima, & cum corruptione miseri corporis coniuncta, verum etiam animi; quo simul & apud homines, quibuscum viuimus, viuamus innocenter, & deo bonam mentem approbemus, plenamque tandem & perfectam sanctimoniam nobis paremus in aduentu Christi. Contineat interea nos in officio timor dei, qui pro factis hac in vita, praemium cuique hic & olim reponet. Quod si hac ratione animum ipsi impuleritis,

ritis, dederitisque studiose futuris operam publicis sacris: du-
bitandum non est, infixum iri animis vestris huius historiae,
quam sollempnibus sacris celebramus, magnitudinem, omnem-
que vitam vestram magis magisque emendari, vobisque & aliis
omnibus vtilem, iucundam, & felicem euadere. . Quod salubre
exemplum & ad aliorum proderit insanam, siue ignauiam, si-
ue malitiam: qui nec futuram aliquam curare vitam solent,
nec hanc cum aliorum coniungere vtilitate. P. P. in

academ. *Frideric.* d. XIX. Martii

MDCCLXI.

Jb 1695

ULB Halle 3
002 623 897

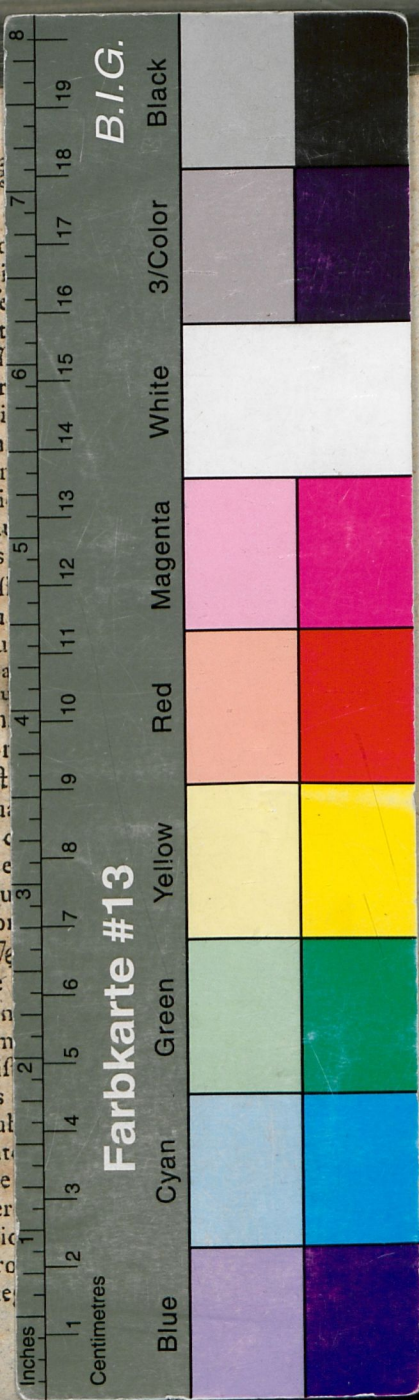

56

Rehov ✓

B.I.G.

Farbkarte #13

ACADEMIAE FRIDERICIANAE
PRORECTOR
IOANNES IOACHIMVS
LANGE

MATHESEOS ET PHILOSOPHIAE PROF. PVBL. ORDINARIVS,
ACADEM. CAESAR. NATVR. CVRIOSOR. ET REGIAE
BEROLINENS. SCIENT. SODALIS

CVM

DIRECTORE ET SENATV
ACADEMICO CETERO

DIERVN REDEVNTI

IN

VITAM IESV CHRISTO SACRORVM

SOLLEMNITATEM

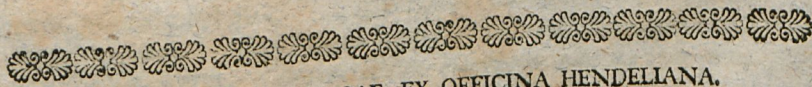
BREVI,

DE VESTIGIIS HVIVS DOCTRINAE IN RE-
MOTIORI A NOBIS ASIA VETVSSISSIMIS,

DISSERTATIONE

CIVIBVS COMMENDAT.

ac.

HALAE MAGDEBVRGICAE, EX OFFICINA HENDELLANA.